

en telt nu 2012 nummers. De bibliotheek de Wever breidde zich uit van 412 tot 433 nummers.

Ruilverkeer wordt onderhouden met 50 instituten, verdeeld over 14 landen.

Mijn jaarlijksche jeremiade over het niet op tijd terugbrengen van geleende boeken zal ik voor 't laatst uiten, helpen zal 't wel niet.

De Voorzitter dankt beide bestuursleden voor hun verslag en arbeid in 't afgelopen jaar voor 't Genootschap gedaan, terwijl hij tevens een woord van dank zegt aan den heer de Wever te Nuth voor de onbekrompen wijze, waarop hij telkens weer de bibliotheek verrijkt met waardevolle aanwinsten. De bestuursleden, die volgens reglement aan de beurt zijn om af te treden, de heeren Beckers, Blankevoort en Cremers worden bij acclamatie herkozen. De heer Pagnier, die door vertrek naar 't buitenland niet langer deel kan uitmaken van 't bestuur, wordt onder dankzegging 't gevraagde verslag verleend. In zijn plaats wordt op voorstel van den heer Kengen gekozen de heer P. Marres, die reeds zoo vele blijken van sympathie voor ons Genootschap gaf. De heer Marres neemt zijn benoeming aan, waarna de Voorzitter hem geluk wenscht.

Hiermede was 't huishoudelijk gedeelte afgelopen.

Van den heer de Wever te Nuth, waren ter vergadering aanwezig:

Bezembrem, die bandvorming vertoonde;

Bezembrem met bloemknopgallen, veroorzaakt door een galmug, *Asphondylia sarothamni*;

Bezembrem met geelwitte bloemen, gevonden te Terblijt;

Polygonatum officinale;

" *multiflorum*;

" *offic. × multifl.*

" *verticillatum*, gevonden in 't Vij-

lenerbosch.

De Voorzitter toont vervolgens een tak van de Zeeden met dennenappels, afkomstig uit de bosschen van Sevenum.

De heer Caselli Jr. toont een tak van een berk met een heksenbezem. Heksenbezems worden veroorzaakt door een schimmel (*Exoascus*).

De heer Jongen toont twee scheenbeenderen, afkomstig van een torenvalk (*Falco tinnunculus tinnunculus* L.), waarvan één op vreemdsoortige wijze vergroeid. De preparateur van den door een schot getroffen vogel, meende eerst met een beenbreuk te doen te hebben, veroorzaakt door het schot, waardoor de vogel werd gedood. Achteraf bleek, dat 't een vroegere beenbreuk is. Men deelde den observator mede, dat zich in dat opzicht zeer interessante dingen voordoen. Long, een Amerikaan, heeft daar aardige waarnemingen over gepubliceerd en kort geleden is er een Duitsch werk over verschenen.

In verband hiermede werd door spr. nog vermeld, dat iemand ter plaatse reeds wel vijf jaren lang op gezette tijden een roek waarneemt met opvallend laag naar beneden hangenden poot.

Vervolgens toont spr. een voorbeeld van bandvorming (fasciatie) bij de Paardenbloem (*Tarax-*

acum officinale). Op zekere hoogte verdeelt de bloemstengel zich in tweeën. Tot aan het punt van de verdeeling van den stengel schijnt deze dubbel (twee aan elkaar gegroeid), doch op doorsnee is slechts één holte (geen scheidingswand) aanwezig.

Nog toont spr. een voorbeeld van „viviparie", d.i. ontkiemend zaad op de plant en wel bij de Kropaar (*Dactylis glomerata*), wat zeldzaam is. Vóórdat ze in den laatsten herfst werd geplukt, zat ze nog (verdord) in den grond. Koren doet het veel in natte zomers, als 't lang in de schoven moet blijven staan. *Poa bulbosa* (knollog beemdgras), werd gezegd, doet het, in één vorm altijd, ook op de nog frischgroene plant.

Op een vraag, of fasciaties erfelijk zijn, antwoordt de heer Waage, dat hij meerdere malen jaren achteréén eenzelfde plant zag met fasciatie van diverse takken, om dan jaren lang de plant weer geheel normaal te zien. Een exemplaar van *Atropa belladonna* uit de H. B. S. schooltuin was jaren lang geheel gefascieerd en thans weer sinds 3 jaren normaal. Pater Schmitz deelt 't zelfde mede over *Lilium martagon* en de heer Grégoire van een tulp. De heer Kengen deelt mede, dat sommige jaren wel $\frac{1}{3}$ der aspergeplanten fasciaties vertoonden.

De heer Rijk vermeldt de vangst van een exemplaar *Tephroclystia* (*Eupithecia*) *venosata*, Fabr. Dit vlindertje, waarvan de rups op koekoeksbloem en blaassilene leeft, was tot nog toe bekend uit geheel Europa, behalve Nederland en de Poolstreek. 't Is dus nieuw voor onze fauna.

De heer Marquet schenkt aan 't Museum een exemplaar van een Nautilus.

De heer Marres vraagt, of in Z. Limburg nog slangen voorkomen en zoo ja, welke?

De Voorzitter antwoordt, dat slangen zeldzaam hier voorkomen. Op den St. Pietersberg ving Pater Schmitz destijds een gladde slang; van de Brunssumerheide ontvingen we meermalen ringslangen.

Te ongeveer 8 uur sloot de Voorzitter de vergadering.

DE ZUID-LIMBURGSCH FLORA.

Winst en Verlies over 1922—1932.

door A. de Wever.

(Slot).

Ten slotte zou ik nog de aandacht willen vestigen op eenige soorten, die sinds lang niet alleen in Midden- en Noord-Limburg, maar ook in onmiddellijk aangrenzend Belgisch en Duitsch gebied als echt inheemsch voorkomen, maar tot nu toe in Zuid-Limburg nog niet zijn waargenomen.

't Is niet uitgesloten, dat ze toch in een of ander vergeten hoekje schuilen; of wel kunnen ze pas in den allerlaatsten tijd tot hier zijn doorgedrongen; of misschien zijn ze naar ons geweest moeten vluchten, daar overal haar woonplaatsen met vernieling bedreigd worden.

'k Kan tenminste geen oorzaak vinden, waarom ze onze streek opzettelijk schijnen te vermijden.

Erica cinerea L. Dit is zeker de mooiste inheemsche heidesoort, omdat ze haar violetpurper bloemen niet in een smalle aarachtige bloeiwijze of in korte hoofdjes draagt, maar in lange trossen. In Belg. Limburg noemt men ze Trosheide. Ze wordt dan ook veel als sierheestertje gekweekt, zelfs in 5 verschillende bloemkleuren, die in 't wild uiterst zeldzaam zijn.

In tuinen heeft deze Grijs Dophei in den strenge winter 1929 wel veel geleden, nog iets meer dan de planten in 't wild; misschien omdat men in kultuur moeilijk aan alle voorwaarden, waaronder ze in de vrije natuur groeit, kan voldoen. Ze heeft overal veel meer van de vorst geleden dan Struikhei en Gewone Dophei; ze heeft haar atlantisch karakter dus minder verloochend.

In Midden-Limburg groeit ze bij Echt naar de Duitse grens.

In Noord-Limburg tusschen Swalmen en Reuver en bij Venlo.

Op Duitsch gebied (waar ze alleen in 't N.W. der Rijnprovincie voorkomt) sluiten de groeiplaatsen aan bij die in N.-Limb., n.l. van Bracht-Brüggen, Born, Heinsberg, Ameren St. Anton naar Wassenberg en zuidwaarts tot bij Gangelt.

Op Belgisch gebied bij Neeroeteren, Opoeteren, Genck, Eijsden, Mechelen a.d. Maas, Opgrimby, Reckheim, Neerhaeren tot bij Lanaeken (Bessemmer), waar ze haar zuidgrens bereikt. Ze is ook hier overal zoowel door 't bevrozen als door ontginning verminderd; sommige plaatsen worden thans door de Belg. Bot. Vereen. beschermd.

Erica cinerea bewoont 't meest 't Callunetum, maar kan ook deel uitmaken van 't Ericetum tetralicis; in genoemde gebieden wordt ze echter nergens overheerschend, zooals dit wel mogelijk kan zijn in andere landen in de atlantische provincie.

Littorella juncea is in Midden-Limburg vanaf Thorn tot Weert en verder noordwaarts in 't Peelgebied niet zeldzaam. In Noord-Limburg ook nog bij Horst-Sevenum en nog enkele plaatsen meer noordwaarts. Ze is echter door ontginning sterk verminderd.

In aangrenzend Duitsch gebied, waar ze volgens Höppner Preuss (1926) vroeger veel meer voorkwam, is ze thans nog alleen overgebleven bij Heinsberg (N. Claessens — Rur-Kempen 1921).

In aangrenzend Belgisch gebied is ze nog op veel plaatsen in Belg. Limburg in 't Kempens distrikt tot bij Lanaeken.

Hiermede zal Förster (1878) wel bedoeld hebben „in der Provinz Limburg“.

Cicuta virosa L. Deze alluviale soort heeft een verspreiding, die maar weinig verschilt met die der vorige. Men kan ze nog veel aantreffen ten oosten van Susteren langs de ontginning in 't Haselerbroek en vandaar verder in Duitschland. Midd. en Noord Limburg en in België tot bij Lanaeken en Petersheim.

We hopen, dat ons gewest van dit zware vergift verschoond blijft.

Corrigiola littoralis, *Radiola linoides* en *Scleranthus perennis*, die eveneens in Midden en Noord Limburg, aangrenzend Belgisch en Duitsch gebied niet zeldzaam zijn, werden tot nu toe met zekerheid in Z. Limburg niet ontmoet, hoewel ze evenals *Cicuta* in de Ned. Flora's als „vrij algemeen“ gelden.

Hoewel in minder mate, verwondert 't me ook, dat *Sanguisorba officinalis* L. nog niet in 't zuiden verschenen is.

De opgave van Bory de St. Vincent (1821) „dans les lieux secs et les prés“ zal wel op verwisseling met *Sanguisorba minor* berusten.

In 't Kruidk. Arch. 2 V, 1861, wordt ze ook nog wel voor Maastricht vermeld. Daar Dumoulin haar niet meer aangeeft, kan eerstgenoemde alleen op 'n toevallig aangevoerd of ontvlucht exemplaar betrekking hebben.

Tot ± 1890 werd deze plant wel nog gekweekt in den tuin bij 't Gesticht Calvariënberg en bij de H. B. S. (vroeger Athenée des Pharmaciens); de kultuur van geneesplanten bij de Kneipp-inrichting te Heerlen dateert van ± 1900.

Ze komt veel voor langs de Roer van Vlodrop af tot Odiliënberg en Roermond tot zelfs in de stad; in Duitschland treedt ze langs deze rivier nog veel talrijker op, bij Aken (Burtscheidt) op Eifelkalk, opperdeveon en kolenkalk.

Langs de Geul in Nieuw-België vind ik ze niet opgegeven, van hier uit hebben we haar dus niet licht te verwachten. Wel komt ze op veel plaatsen voor in de provincie Luik langs Ourthe, Vesdre en Amblève, maar niet in 't aangrenzend Maasdal; in Belg. Limburg staat ze maar op één plaats te boek, die ook niet in 't Maasdal ligt.

In Noord Limburg groeit ze echter langs de Maas te Arcen, Velden, Blerick, Baarlo, Venlo, Bergen tot ver in Brabant en Gelderland, waar ze ook in 't land van Maas en Waal voorkomt, en verder langs de spoorwegen.

Door 't druk verkeer zou ze toch allang van noord naar zuid kunnen aangevoerd zijn, zooals reeds zooveel andere planten.

BEZOEKT ONS MUSEUM!

Het Natuurhistorisch Museum te Maastricht is geopend dagelijks van 9—12 en 2—5 uur.

Toegang voor leden kosteloos; voor niet-leden f 0.25.

In een achttal zalen vindt men een uitgebreide verzameling Limburgsche fossielen uit het Karboon en het Krijt en uit de Klei-, Zand-, Grind- en Leemgroeven. Bovendien verzamelingen van in 't wild levende Limburgsche dieren en planten. (Plantentuin).